

SLAVKO PELEH

DINKO CHUDOBA — ZAGONETAČ

Među Senjanima koji su se u svojim kulturnim nagnućima i pregnućima bavili sastavljanjem i publiciranjem zagonetaka ističe se i Dinko Chudoba.

Dinko T. Chudoba rođen je 19. 12. 1883. u Senju. Po struci je bio magistar farmacije. Njegova supruga Blanka rođ. Derenčin bila je poznata i priznata skladateljica zabavnih melodija. Imali su sina Mladena¹ (rođenog 28. 3. 1921. u Zagrebu), koji je poginuo 19. siječnja 1945. u Slavonskom Brodu, gdje ga je prilikom zračnog napada u zatvorskoj samici u izravnom pogotku ubila avionska bomba.

Prva Dinkova preokupacija bio je humor. Uređivao je humorističke listove »Šišmiš« i »Pilula«, a surađivao je i u »Koprivama«. »Vragobine šale i burgije pjevane su i izvađane po svim našim malim pozornicama sa zamjer nim uspjehom«?

Svojom suradnjom prisutan je i u nizu drugih listova, kao što su: Novosti, Zabavnik, Ilustrovane novosti, Dva sata, Večer, Dom i svijet i dr. Vodio je i stručno glasilo »Farmaceutski vijesnik«. Objavio je i nekoliko zbirki pjesama (Marginalije, U prvom nagnuću), a obradio je i veliki broj dječjih slikovnica.

Najveći dio suradnje potpisao je pseudonimom »Vragoba«, koji je nastao šaradnom tvorbom iz sintagme »vrag(olan) (Chud)oba».

Dinko Chudoba umro je 17. 12. 1959. u Zagrebu.

Iz Vragobina zagonetačkog opusa

Svoje prve sastavke publicirao je 15. 4. 1911. u zagrebačkom listu »Pobratim«. Već prve tri pitalice potpisao je sa »Vragoba«. Preuzimamo dvije od njih:

1. Kad ima čovjek toliko očiju, koliko je dana u toj godini? (2. siječnja)
2. Što ne može nijedan čovjek dalje pripovijedati? (da je umro).

U istom broju (15) »Pobratima« objavio je i prve skrivačice.

U »Pobratimu« broj 11 od 15. 2. 1912. objavio je Vragoba pod imenom »Zagonetka« ovu ispuštaljku:

S »v« je temelj države prave,
Bez »v« je dio čovječje glave.

Odgonetka: USTA(V).

U »Pobratimu« se Chudoba javljao i drugom suradnjom (prijevodi, pjesme, zanimljivosti) bilo sam ili u koautorstvu. Potpisivao se različito: Vra-

Sl. 162 — Mr Vinko Chudoba — Vragoba, pjesnik, humorist, novinar i zagonetač. Snimak iz vremena 1930.

goba, Vragoba-Senjanin, D. T. Chudoba.

U zagrebačkom »Ilustrovanom listu« (1914—18) susrećemo također njegove zagonetke. U godinama 1914. i 1915. surađuje većinom pod inicijalima »D. T. Vr.« s tim da u zagradi dopisuje mjesto boravka Senj ili Zenicu, gdje je 1914. vjerojatno bio mobiliziran u vojsku.

U isto vrijeme surađivao je u »Ilustrovanom listu« i neki »Merbelles s Vratnika«. Po smislu za humor i stihovima moglo bi se posumnjati da je i ovo bio pseudonim Dinka Chudobe.

Chudoba sastavlja različite vrste zagonetaka: rebus, šarada, dodavaljka, skrivačica, pitalice. Njegove zagonetke često imaju za odgonetku narodnu poslovicu, tako je u »Ilustrovanom listu« broj 32 od 11. 8. 1917. objavio rebus s odgonetkom: **TKO POD DRUGIM JAMU KOPA, SAM U NJU PADA.**

S nekoliko zagonetaka javio se 1918. i u zagrebačkom listu »Ilustrovane novosti«. Ovdje se potpisuje pseudonimom »Diba«, koji je načinio spajanjem prvog sloga imena i zadnjeg sloga prezimena.

Chudoba će ostati zabilježen u našoj enigmatičkoj možda kao autor jedinstvene zagonetke u nas. To je »nagrada mozaik u slogovima«, kojega zagonetka ima ova četiri stiha:

Samo »Macan« cipela
Obuća je sjajna,
Jer je vrlo jeftina,
Ugodna i trajna.

Očito je da ova zagonetka ima i funkciju reklame. Da stvar bude ljepša, ova četiri stiha Chudoba je i — uglazbio (da li sâm ili uz pomoć svoje supruge, nije ni bitno).

Ovu ispunjalku objavio je Chudoba u najboljem prijeratnom zagonetačkom listu »Sfinga Rebus« (1929—41) u broju 13 od 31. 3. 1934.

Dinkov sin Mladen, i sam novinar, pokrenuo je i vodio godine 1939. enigmatski list »Razbibriga«, od kojeg je izašlo svega 13 brojeva.

U »Razbibrizi« je Dinko Chudoba surađivao pod više pseudonima: Džon-Bul, Forsa, Georg Frol, Baksus, Čika, Gabulica, Pišta-bači i još možda pod kojim.

Neki zagonetači starije generacije pretpostavljaju čak da je stvarni urednik »Razbibrige« bio upravo otac, a ne sin Mladen. Neki čak idu još dalje i misle da se Mladen uopće nije bavio zagonetkama, nego da je i ono što je objavljeno pod njegovim (sinovim) imenom, de facto sve izišlo iz očeva pera.³

Iz »Razbibrige« broj 13 od 16. 9. 1939. preuzimamo jednu Dinkovu stihovnu zagonetku, koju je potpisao pseudonimom »Džon-Bul«:

ŠARADA

Svako stablo, svaka trava
Tekućinu ovu ima,
Poznata je, to već znadem
Ma baš vama svima.
Kad se ruši, lomi, pali,
Osvajaju zemlje nove,
Krvca lije, kolje, bije
Sve se ovo borbom zove.
Kad Grcima nije niko
Ni u čemu bio ravan,
Živio je jedan mudrac
I do danas jošte slavan!?

Odgovor: sok + rat = Sokrat

Nešto poput sažetka

Dinko Chudoba svoj publicistički rad počeo je 1911. u đačkom listu »Pobratim« upravo pitalicama i zagonetkama. Zagonetke je objavljivao, koliko se zasad zna, u »Ilustrovanom listu« (1914, 1915, 1917), »Ilustrovanim novostima« (1918), te u enigmatskim listovima »Sfinga Rebus« (1934) i »Razbibrizi« (1939).

Možda je u rasponu od tih 28 godina (1911—1939) surađivao još u nekim zagonetačkim rubrikama nekih neenigmatskih listova.

Enigmatsku suradnju potpisivao je s više pseudonima. Najčešće je koristio pseudonime: Vragoba, Diba, Džon Bul.

U historiografiji našeg zagonetaštva ostat će zabilježen po jednom enigmatskom kuriozitetu. U »Sfingi Rebusu« objavio je 1934. nagradni mozaik čija odgonetka su reklamni stihovi jedne zagrebačke firme (MACAN), a te stihove još je i uglazbio.

Chudobin je pristup zagonetaštvu zanimljiv i duhovit, kakav je uostalom i on sam bio. Nepravda je što se o njegovu zagonetačkom opusu doneavno gotovo ništa nije znalo, pa čak nije ni zabilježen u »Leksikonu zagonetača Jugoslavije«.⁴

IZVORI

1. P(ELEH), S(lavko). MLADEN CHUDOBA I »RAZBIBRIGA«. »Čvor razbibriga«, VIII, 227, 13 — Bjelovar, 15. 3. 1975.
2. R-a. D. T. VRAGOBA. Prigodom 20-godišnjice književnog i publicističkog rada. »Kulisa«, V, 13, 7 — Zagreb, 1. 5. 1931.
3. PELEH, Slavko. ENIGMATSKA DILEMA: VRAGOBA ILI CHUDOBE. »Čvor razbibriga«, XIV, 397, 13 — Bjelovar, 12. 9. 1981.
4. HORVAT, Stjepan. LEKSIKON ZAGONETACA JUGOSLAVIJE. Mladen Chudoba, str. 27 — Bjelovar, 1979.